

Handläggare
Lisa Alm
Tel. 08-508 35 546

Till
Arbetsmarknadsnämnden
den 9 juni 2015

Ärende 4

Remissyttrande över motion 2015:4 om hedersvåld

Remiss från kommunstyrelsen

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden hänvisar till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Thomas Lundberg
tf arbetsmarknadsdirektör

Karin Eriksson Bech
utvecklingschef

Sammanfattning

Arbetsmarknadsnämnden har ombetts att lämna remissyttrande till kommunstyrelsen gällande motion (2015:4) om hedersvåld. I motionen föreslås att kommunfullmäktige ges uppdrag att ta fram material och information för hur sfi-lärare kan informera nya svenskar om hedersvåld och vilka lagar och normer som råder runt kvinnors sexualitet i Sverige.

Förvaltningen anser att frågor om våld och förtryck är viktiga att uppmärksamma. Medarbetare förvaltningen ska ha kompetens för att guida utsatta personer till rätt stöd. Förvaltningen ställer sig positiv de förslag gällande kompetensutveckling för personal som återfinns i motionen.

Förvaltningen delar inte motionärens uppfattning om att speciellt material ska tas fram och genomföra utbildningar specifikt om hedersvåld och kvinnors sexualitet. Att arbeta framgångsrikt med värdegrundsförändrande frågor förutsätter ett annat uppdrag, andra metoder och andra kompetenser än vad som i dag ryms inom utbildning i svenska för invandrare, sfi. Förvaltningen menar även

att sfi inte lämpar sig för den här typen av ämnesfördjupning på grund av den heterogena målgrupp som studerar inom skolformen.

Bakgrund

Arbetsmarknadsnämnden har ombetts att lämna remissyttrande till kommunstyrelsen gällande motion (2015:4) om hedersvåld. I motionen föreslås:

- Att fullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att se över kompetensen inom skola och socialtjänsten inom staden för att möta hedersvåld, och att initiera ett samarbete med GAPT (Glöm aldrig Pela och Fadime) för att förbättra kunskaperna inom skola och socialtjänst i staden.
- Att fullmäktige uppdrar åt Vuxenutbildningen inom kommunen att ta fram material och information för hur sfi-lärare kan informera nya svenskar om hedersvåld och vilka lagar och normer som råder runt kvinnors sexualitet i Sverige.
- Att uppdra åt kommunstyrelsen att se över möjligheterna att upprätta en Barnskyddsmyndighet för att där samla all kompetens inom området hedersvåld med annan krishanteringsmetodik, tvärvetenskapliga utbildningar med tillhörande personal för att kunna bistå alla instanser inom kommunen vid hantering av specialfrågor rörande barn, såsom omskärelse, tvångsgifte, egenmäktighet med barn och hedersvåld.

Sfi är en utbildning i grundläggande svenska. Målet för utbildningen är att vuxna invandrare ska stödjas och stimuleras i sitt lärande. De ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling.¹

Målgruppen inom sfi är heterogen. De studerande kommer från olika länder, från stads- eller landsbygdsområde, från olika sociala, religiösa och ekonomiska förhållanden samt har olika utbildningsbakgrund. De studerande läser tillsammans med personer på motsvarande utbildningsnivå inom tre olika studievägar.

I skollagen ställs krav på att sfi ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Utbildningen ska gestalta människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor.²

Samhällsorientering för vissa nyanlända

Samhällsorientering är en utbildning på modersmål för vissa nyanlända invandrare. Deltagarna får kunskaper om sina rättigheter och skyldigheter, om svensk demokrati och om hur samhället är organiserat. Det handlar till exempel om arbete och utbildning, bostad, hälsa och sjukvård samt barn och familj. Kursen fördjupar sig i frågor kring jämställdhet och mänskliga rättigheter. Till utbildningen finns material på olika språk. Utbildningen bygger på dialog.

Erfarenheten från Centrum för Samhällsorientering är att utbildning som berör värdegrundsbaserade frågor, såsom jämställdhet och barnuppfostran förutsätter förtroende, dialog och mycket tid.

Arbetet inom sfi i dag

Förvaltningen kan konstatera att en del studerande inom sfi är med om svåra omständigheter i livet, precis som människor i det omgivande samhället. Det finns studerande som är utsatta för våld och förtryck i sina nära relationer. Signaler om det framkommer främst genom den regelbundna och nära kontakten som uppstår mellan studerande och lärare. Varje fall hanteras unikt på skolan och ofta i dialog med avdelningen. För det mesta handlar det om att guida den drabbade till rätt instans i samhället som kan ge adekvat hjälp, till exempel stadens Kriscentrum för kvinnor och barn eller andra organisationer som arbetar med kvinnofrid.

I enlighet med skollagens krav anordnar skolorna kompetensutveckling i mänskliga rättigheter för sin personal, vilket innefattar de frågor motionären lyfter fram.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom staben för utveckling och utredning. Dialog har förts med avdelningschef och rektor för upphandlad verksamhet inom SFI Stockholm samt verksamhetschef för Centrum för samhällsorientering.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att frågor om våld och förtryck är viktiga att uppmärksamma. Medarbetarna vid förvaltningen ska ha kompetens för att guida utsatta personer. Förvaltningen ställer sig positiv till kompetensutveckling för personal som föreslås i motionen.

Förvaltningen delar inte motionärens uppfattning om att speciellt material ska tas fram och utbildningar specifikt om hedersvåld och kvinnors sexualitet. Utbildning i svenska för invandrare, sfi, är en språkutbildning med lärare utbildade för och med uppdrag att undervisa i svenska språket. Att arbeta framgångsrikt med värdegrundsförändrande frågor förutsätter ett annat uppdrag, andra metoder och andra kompetenser än vad som i dag ryms inom skolformen. Samhällsorientering och föräldrautbildningar är exempel på adekvata forum. Sfi ska dessutom genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv och mänskliga rättigheter-perspektiv i enlighet med skollagen.

Förvaltningen menar även att sfi inte lämpar sig för den här typen av ämnesfördjupning på grund av den heterogena målgrupp som studerar inom skolformen. Inom sfi återfinns många studerande från länder som inte är drabbade av hedersvåld- och förtryck. Det är inte motiverat att utbilda specifikt och fördjupat i problematik kopplad till en mindre grupp studerande.

Bilaga

1. Motion (2015:4) om hedersvåld